

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Privată „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica cu privire la dezmințirea informației, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2ra-905/23
NR. PIGD 2-20131872-01-2ra-30062023)*

<p>Recursul declarat până la 01 septembrie 2023. Invocarea prevederilor art. 432 alin.(2) lit. c) din Codul de procedură civilă, la caz nu constituie temei de admisibilitate a recursului. Nu s-a constatat încălcarea dreptului la asistență juridică/ reprezentare în instanța de apel.</p>
--

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. S. Suvac,
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci,

19 februarie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Munteanu,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 22 octombrie 2020, Instituția Privată „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica Sergiu, solicitând obligarea pârâților să publice pe pagina de „Facebook” a S.R.L. „GRANDELYSEE”, <https://www.facebook.com/grand.elysee>, scuze în adresa sa și un comunicat privind dezmințirea informației răspândite anterior cu următorul conținut: „Dezmințire. În data de 02 septembrie 2020, Sergiu Postica am făcut o postare video intitulată „Amendă pentru „A doua seară la palat” 25 000 de euro” în care am făcut afirmații care nu corespund realității. De fapt nu este vorba despre nicio amendă de 25 000 de euro, ci este vorba despre plata unei compensații pentru fiecare drept încălcat, în cazul când instanța de judecată va stabili, în mărime de la 500 de lei până la 500 000 de lei. O altă afirmație care nu corespunde realității este că Întreprinderea privată „CLAD” mi-a spus că în restaurant dacă la tine cântă muzica trebuie să-mi plătești mie lunar. Dezmint prezenta afirmație, întrucât nu a instituit obligația de respectare a drepturilor de autor, ci ea reiese din Legea nr. 139/2010. O altă afirmație defăimătoare pe care am postat-o este că „ei așa la ochi... la ochi oleacă eu”, ceea ce nu corespunde realității, or cuantumul remunerației se stabilește prin negocieri sau prin mediere nu poate fi mai mic decât tarifele minime ale remunerației de autor, aprobate prin Anexa 3 din Hotărârea de Guvern nr.641/2001 despre tarifele minime ale remunerației de autor. O altă afirmație pe care o dezmint este că I.P. „CLAD” este o instituție care dispune de anumite drepturi și obligații, care trebuie respectate indiferent dacă este instituție privată sau publică. Cer scuze publice pentru relatările făcute și care nu corespund realității”, obligarea S.R.L. „GRANDELYSEE” și lui Sergiu Postica să mențină postarea pe pagina de „Facebook” a S.R.L. „GRANDELYSEE”, pe parcursul a cel puțin 30 de zile, obligarea pârâților să radieze imediat postarea de pe pagina de „Facebook” din 02 septembrie 2020, obligarea pârâților să achite, în mod solidar, a unei despăgubiri în scopul reparării prejudiciului moral/nematerial cauzat în mărime de 50 000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la 02 septembrie 2020 pe <https://www.facebook.com/grand.elysee/videos/317849602637229/?t=4> a apărut o postare în care Sergiu Postica, pe pagina S.R.L.

„GRANDELYSEE” răspândește mai multe informații false, ce-i lezează reputația profesională. Titlul postării este: „amenda de 25 000 euro pentru „seri la Palat”...”, iar însăși postarea video „Amendă pentru a doua seară la palat: 25 000 euro”. În această în postare i-a fost lezată flagrant reputația profesională prin afirmațiile: „...Întreprinderea privată CLAD care spune că în restaurant dacă la tine cântă muzica tre să mi plătești mie lunar”; „Ei intrând în Grandelysee s-o uitat așa de 3 ori pin sus șo zis că de pe voi 30 de mii anual, de pe alții eu mai puțin, ei așa la ochi... la ochi oleacă eu”; „Eu la început credeam că IP asta înseamnă întreprindere publică sau prelu... când cole el îi întreprindere privată. Serios di tăt!”.

3. Aceste afirmații nu corespund realității, defăimează valorile protejate de lege. În ceea ce vizează „amenda de 25 000 euro pentru „seri la Palat”...” și „amendă pentru a doua seară la palat: 25000 euro” le califică ca fiind false. Din conținutul cererii prealabile adresate S.R.L. „GRANDELYSEE”, care a fost demonstrată public în cadrul postării făcute de Sergiu Postica, este clar indicat art. 63 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, care este parte a legislației civile și reprezintă compensația pentru fiecare drept încălcat.

4. Referitor la cuantumul de 25 000 euro invocat în postare precum că ar fi impus pentru organizarea unui eveniment, a indicat că prin cererea prealabilă adresată de Asociația Națională „COPYRIGHT”, ANPFI și CLAD către S.R.L. „GRANDELYSEE” nu se solicită efectuarea plății de 500 000,00 lei, ci se solicită prezentarea actelor justificative a faptului că s-a achitat remunerația pentru interpretarea/comunicarea publică a operelor în incinta restaurantului S.R.L. „GRANDELYSEE” pentru titularii de drepturi, operele cărora au fost valorificate public în cadrul evenimentului „A doua seară de Palat”, care a avut loc la 31 iulie 2020. Astfel, afirmația „ amendă pentru a doua seară la palat: 25000 euro” este una falsă.

5. Cu referire la afirmația „...întreprinderea privată CLAD care spune că în restaurant dacă la tine cântă muzica tre să-mi plătești mie lunar”, reclamantul a susținut că este falsă și cu trimitere la prevederile art.54 din Legea nr.139/2010, a indicat că este de obligația utilizatorilor să respecte legislația în vigoare, deoarece nu reclamantul „a inventat” ca agenții economici, inclusiv sălile de ceremonii, să achite remunerația pentru comunicarea/interpretarea publică a operelor protejate de drepturile de autor și conexe.

6. Afirmația „ei intrând în GRANDELYSEE s-o uitat așa de 3 ori pin sus șo zis că de pe voi 30 de mii anual, de pe alții eu mai puțin, ei așa la ochi... la ochi oleacă eu” este falsă, deoarece cuantumul remunerației care se stabilește prin negocieri sau prin mediere, nu poate fi mai mic decât tarifele minime ale remunerației de autor, aprobate de Guvern.

7. Prin expresia „Eu la început credeam că IP asta înseamnă întreprindere publică sau prelu... când cole el îi întreprindere privată. Serios di tăt!” i-a fost

lezată reputația profesională, deoarece este instituție privată care îndeplinește trei atribuții din cele enumerate la art. 49 din Legea nr.139/2010: eliberează utilizatorilor licențe în comun cu Asociația Națională „COPYRIGHT” și Asociația Națională a Producătorilor de Fonograme și Interpreți (ANPFI) pentru valorificarea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe; negociază cu utilizatorii cuantumul remunerației pentru valorificarea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe, precum și alte condiții de licențiere; acumulează remunerația stipulată în licențele eliberate. Expresia „serios di tăt!” și formularea în care a fost folosită indică asupra faptului că fiind instituție privată, ar fi o instituție n serioasă și care nu trebuie luată în considerare.

8. Reclamantul a declarat că afirmațiile răspândite de pârâți nu corespund realității și sunt vădit false, induc intenționat în eroare oamenii, fiind defăimătoare. Postarea contestată a prejudiciat reputația sa, inclusiv managementul și relațiile cu alți clienți, comportamentul terților în raport cu I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” s-a schimbat. Au început să parvină comentarii ce lezează reputația profesională a acesteia. Alte întreprinderi nu doresc să contacteze cu instituția și solicită restituirea sumelor achitate pe contul acesteia” sub pretextul că ar încasa ilegal remunerația de autor și chiar își manifestă încrederea că vă rămâne fără licență.

9. În vederea respectării procedurii prealabile, pârâților, prin intermediul executorului judecătoresc, la 21 septembrie 2020, a fost înmănată cererea prealabilă, precum și expediată prin intermediul serviciului poștal, însă nu a primit niciun răspuns.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

10. Prin hotărârea din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” împotriva S.R.L. „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica cu privire la dezmințirea informației, încasarea în mod solidar a prejudiciului moral cauzat și a cheltuielilor de judecată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 12 iulie 2021, I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” a declarat apel împotriva hotărârii din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” și s-a casat integral hotărârea din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău,

sediul Centru și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de I. P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor”. S-a obligat S.R.L. „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica să publice pe pagina de „Facebook” a S.R.L. „GRANDELYSEE”, <https://www.facebook.com/grand.elysee>, un comunicat privind dezmințirea informației răspândite anterior, cu următorul conținut: „Dezmințire. În data de 02.09.2020, Postica Sergiu am făcut o postare video intitulată „Amendă pentru „A doua seară la palat” 25000 Euro” în care am făcut afirmații care nu corespund realității. De fapt nu este vorba despre nici o amendă de 25000 euro, ci este vorba despre plata unei compensații pentru fiecare drept încălcat, în cazul când instanța de judecată va stabili, în mărime de la 500 lei până la 500 000 lei. O altă afirmație care nu corespunde realității este că Întreprinderea privată CLAD mi-a spus că în restaurant dacă la tine cântă muzica trebuie să-mi plătești mie lunar. Dezmint prezenta afirmație, întrucât nu IP CLAD a instituit obligația de respectare a drepturilor de autor, ci ea reiese din Legea nr. 139/2010. O altă afirmație defăimătoare pe care am postat-o este că „ei așa la ochi... la ochi oleacă eu”, ceea ce nu corespunde realității, or, cuantumul remunerației se stabilește prin negocieri sau prin mediere nu poate fi mai mic decât tarifele minime ale remunerației de autor, aprobate prin Anexa 3 din Hotărârea de Guvern nr.641/2001 despre tarifele minime ale remunerației de autor. O altă afirmație pe care o dezmint este că IP CLAD este o instituție care dispune de anumite drepturi și obligații, care trebuie respectate indiferent dacă este instituție privată sau publică”. S-au obligat S.R.L. „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica să mențină postarea pe pagina de „Facebook” a SRL „GRANDELYSEE”, <https://www.facebook.com/grand.elysee>, pe parcursul a cel puțin 30 de zile. S-a încasat, în mod solidar, din contul S.R.L. „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica în beneficiul I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” prejudiciul moral în mărime de 7 000,00 de lei și cheltuielile de judecată legate de achitarea taxei de stat în instanța de fond în sumă de 1 500,00 de lei, în instanța de apel în sumă de 1 200,00 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 7 000,00 de lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

13. Pentru a decide astfel, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel și materialul probator, a conchis că soluția instanței de fond este neîntemeiată, deoarece din textul acesteia se reliefează o interpretare eronată a legislației, precum și nu sunt apreciate toate probele importante pentru soluționarea cauzei. În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

14. Instanța de apel a reținut că Sergiu Postica și S.R.L. „GRANDELYSEE” nu au negat faptul că sunt autorii informației publicate pe pagina de „Facebook” <https://www.facebook.com/grand.elysee/videos/317849602637229/?t=4>, din data de 02 septembrie 2020, iar potrivit art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat. Mai mult ca atât acesta oferind explicații în instanța de judecată chiar a recunoscut că este autorul postării publicată pe pagina „Facebook” <https://www.facebook.com/grand.elysee>.

15. Cu referire la pretențiile deduse judecătii, instanța de apel a citat prevederile art. 1 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, noțiunile: defăimare, răspândire a informației, informație, judecată de valoare, dezmințire, conform art. 2 din Lege, art. 3 alin.(1)-(4) din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

16. Art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații și idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

17. În context, instanța de apel a reținut faptul că libertatea de exprimare prevăzută de art.10 CEDO este una dintre libertățile fundamentale, care are un rol special în orice societate democratică, putând fi catalogată chiar ca una dintre garanțiile acesteia, o condiție a progresului acesteia și ale dezvoltării fiecăruia. Libertatea de exprimare este atât un drept în sine, cât și un drept absolut necesar pentru realizarea altor drepturi garantate de Convenție și acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi și comunica informații ori idei, fără a exista limite frontaliere ori impuse de autoritățile publice.

18. În acest sens instanța de apel a menționat că sub rezerva paragrafului 2 din art. 10, libertatea de exprimare este valabilă nu numai pentru informațiile sau ideile primite favorabil ori considerate ca inofensive sau indiferente, dar și cele pentru care rănesc, șochează sau neliniștesc, precum și privește nu numai conținutul informațiilor, dar totodată și mijloacele de transmisiune sau de captare a acestora, deoarece orice restricție adusă lor atinge dreptul de a primi și comunica informații.

19. Redând prevederile art. 7 alin. (1)-(3), art.24, art.25 din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010, instanța de apel cu referire la pretenția I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” privind obligarea pârâților să publice pe pagina de Facebook a S.R.L. „GRANDELYSEE”, <https://www.facebook.com/grand.elysee>, scuze în adresa reclamantului și a unui comunicat privind dezmințirea informației răspândite anterior, a apreciat-o ca fiind parțial întemeiată și pasibilă de a fi admisă parțial, reieșind din următoarele considerente.

20. La caz, analizând postarea cu titlu „amenda de 25000 euro pentru „seri la Palat”...”, și postarea video „Amendă pentru a doua seară la palat: 25000 euro”, publicată pe portalul <https://www.facebook.com/grand.elysee/videos/317849602637229/?t=4>, la 02 septembrie 2020, în care Sergiu Postica, pe pagina S.R.L. „GRANDELYSEE” afirmă că: „...Întreprinderea privată CLAD care spune că în restaurant dacă la tine cântă muzica tre să-mi plătești mie lunar”, „Ei întrând în Grandelysee s-o uitat așa de 3 ori prin sus și o zis că de pe voi 30 de mii anual, de pe alții eu mai puțin, ei așa la ochi... la ochi oleacă eu”, „Eu la început credeam că IP asta înseamnă întreprindere publică sau prelu... când cole el îi întreprindere privată. Serios di tăt!”, instanța de apel a constatat ca fiind eronată poziția instanței de fond cu privire la faptul că declarațiile părții pârâte poartă caracterul unei judecări de valoare.

21. În context, instanța de apel a apreciat că postarea publicată pe portalul <https://www.facebook.com/grand.elysee/videos/317849602637229/?t=4>, de către pârâți, aduce atingere reputației profesionale a reclamantului, în momentul în care conține constatări care depășesc limitele unei judecări de valoare, deoarece sunt expuse cu titlu de fapte confirmate, conținând o concluzie generală asupra activității I.P. „Centrul de Licențiere și Administrarea a Drepturilor”.

22. Deci, afirmațiile „Amenda de 25 000,00 euro pentru „seri la Palat”...” și „Amenda pentru A doua seară la palat: 25 000 euro”, acestea nu corespund realității, or, prin cererea prealabilă adresată de AN „COPYRIGHT”, ANPFI și CLAD către S.R.L. „GRANDELYSEE” nu se solicită efectuarea plății de 500 000,00 lei, dar se solicită prezentarea actelor justificative asupra faptului că a fost achitată remunerația pentru interpretarea/comunicarea publică a operelor în incinta restaurantului „GRANDELYSEE”, pentru titularii de drepturi, operele cărora au fost valorificate public în cadrul evenimentului „A doua seară la Palat”, care a avut loc pe data de 31 iulie 2020.

23. La acest capitol, instanța de apel a reținut că potrivit art. 63 alin. (1) și (2) lit. c) din Legea nr. 139 din 02 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, în cadrul procedurilor judiciare inițiate în privința încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege, persoanele specificate la art. 55 alin. (2) pot solicita instanțelor de judecată sau altor organe competente, după caz, recunoașterea drepturilor lor, constatarea încălcării acestora, restabilirea situației existente pînă la încălcarea dreptului și încetarea acțiunilor care comportă încălcarea dreptului sau creează pericolul încălcării lui, precum și repararea prejudiciului prin stabilirea unor despăgubiri.

24. Instanța de judecată la stabilirea despăgubirii, va ține cont de necesitatea: achitării unei compensații de la 500 pînă la 500 000 lei pentru fiecare drept încălcat.

25. Conform art. 34 alin. (1) din Codul contravențional, amenda este o sancțiune pecuniară, care se aplică în cazurile și limitele prevăzute de prezentul cod. Iar, potrivit art. 64 alin. (1) din Codul penal, amenda este o sancțiune pecuniară ce se aplică de instanța de judecată în cazurile și în limitele prevăzute de prezentul cod.

26. Respectiv, I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” nu deține competențe de a aplica amenzi, însă în cazul încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de Legea nr. 139 din 02 iulie 2010, poate solicita instanțelor de judecată repararea prejudiciului prin stabilirea unor despăgubiri de la 500 până la 500 000 lei pentru fiecare drept încălcat.

27. Cu referire la afirmația „...Întreprinderea privată CLAD care spune că în restaurant dacă la tine cântă muzica tre să-mi plătești mie lunar”, instanța de apel a reținut că, la fel, nu corespunde realității, or, potrivit art. 11 alin. (2) din Legea nr. 139 din 02 iulie 2010, privind dreptul de autor și drepturile conexe, autorul sau alt titular al drepturilor patrimoniale exclusive de autor are dreptul la o remunerație echitabilă. Cuantumul și modul de achitare a remunerației de autor pentru fiecare caz și mod de valorificare a operei se stabilesc în contractul de autor sau în contractele pe care organizațiile de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale le-au încheiat cu utilizatorii.

28. Instanța de apel a relevat că nu corespunde realității nici afirmația „Ei intrând în Grandelysee s-o uitat așa de 3 ori prin sus și o zis că de pe voi 30 de mii anual, de pe alții eu mai puțin, ei așa la ochi... la ochi oleacă eu”, or, potrivit art. 50 alin. (1) organizația de gestiune colectivă stabilește cuantumul remunerației, precum și alte condiții de licențiere aplicabile modurilor de valorificare a obiectelor ale căror drepturi i-au fost delegate în gestiune, în baza negocierilor cu persoanele care au obligația să plătească remunerația sau cu asociațiile care le reprezintă. În cazul în care părțile interesate nu pot conveni în privința cuantumului remunerației și a altor condiții de licențiere menționate la alin. (1), oricare dintre părți poate apela la Comisia de mediere sau la Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI. Cuantumul remunerației care se stabilește prin negocieri sau prin mediere nu poate fi mai mic decât tarifele minime ale remunerației de autor, aprobate de Guvern sau prevăzute de prezenta lege.

29. Conform pct. 4 din Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 641/12.07.2001, despre tarifele minime ale remunerației de autor, valorificarea operelor, protejate de drepturile de autor și/sau conexe, se admit doar în baza contractului cu autorul sau cu alt titular al drepturilor de autor și conexe, cu excepțiile prevăzute de lege.

30. De asemenea, prin anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 641 din 12 iulie 2001, în Tabelul nr. 3, la lit. E, este indicat că, indiferent de taxele de folosință indicate la literele A - D, plătitorii achită și remunerația pentru muzica folosită la nunți și alte petreceri cu plată - în

cuantum de 5% din suma contractuală, dar nu mai puțin de 36 lei pentru o nuntă sau o petrecere. La darea de seamă restaurantul, ospătăria și orice alte asemenea stabilimente vor anexa lista (borderoul) operelor folosite.

31. În ceea ce privește sintagma „Eu la început credeam că IP asta înseamnă întreprindere publică sau prelu... când cole el îi întreprindere privată. Serios di tăt!”, instanța de apel a catalogat-o ca fiind o judecată de valoare ce nu se bazează pe un substrat factologic suficient, or, prin expresia „Serios di tăt!” și formularea în care a fost folosită se denotă faptul că s-a adus atingere reputației profesionale a I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor”, deoarece pârâtul prezintă reclamantul ca fiind o instituție neonestă și nesperioasă, fără să indice în mod explicit, prin ce se datorează atribuirea unor astfel de calificative.

32. În opinia instanței de apel, acuzarea unei entități în fapte ilegale, nu este doar o problemă de considerație, ci o circumstanță de fapt capabilă a fi demonstrată prin probe pertinente, iar în lipsa acestora devine falsă, fiind de natură să discrediteze reclamantul și să submineze integritatea și reputația profesională a acestuia.

33. Astfel, examinând afirmațiile publicate și citate supra reține că acestea cuprind acuzații categorice la adresa I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor”, însă orice declarație, chiar și atunci când constituie o judecată de valoare, trebuie să fie susținută de un substrat factologic suficient, în caz contrar ea va avea o natură excesivă. Totuși, în speță, pârâtii nu au prezentat nicio dovadă factologică întemeiată pentru a justifica cele declarate. Or, chiar dacă s-ar admite că afirmațiile în cauză ar putea fi considerate drept judecări de valoare, instanța de apel a considerat că acestea sunt lipsite de orice bază reală.

34. Drept urmare, instanța de apel a constatat că prin probele pricinii a fost demonstrat cu certitudine faptul că informațiile răspândite la data de 02 septembrie 2020, pe portalul <https://www.facebook.com/grand.elysee/videos/317849602637229/?t=4>, de către Sergiu Postica, pe pagina S.R.L. „GRANDELYSEE”, sunt false, lipsite de substrat factologic suficient și defăimătoare și prin urmare instanța de apel a apreciat că, la caz, este aplicabil sistemul restricțiilor asupra dreptului la libertatea de exprimare. Astfel, exercitarea libertății de exprimare presupune obligații și responsabilități, care, conform par. 2 al art. 10 din Convenție, pot avea însemnătate când există o întrebare cu privire la atacul asupra reputației unor persoane private și subminarea drepturilor altor persoane.

35. În acest sens, Cărea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că „amestecul autorităților publice” în dreptul la libertatea de exprimare, prin constatarea încălcării dreptului la reputație profesională și obligarea plății prejudiciilor, nu constituie o violare a articolului 10 din Convenție, dacă ea este „prevăzută de lege”, „urmărește un scop sau scopuri care sunt legitime în conformitate cu paragraful 2 al articolului” și este „necesară într-o

societate democratică” pentru a atinge un astfel de scop sau scopuri, or, protecția reputației unei persoane urmărește un scop legitim, astfel încât poate constitui temei pentru instanțele de judecată de a aduce limitări dreptului la libertatea de exprimare (hotărîrea din 21.12.2004 în cauza Busuioc contra Moldovei, hotărîrea din 29.07.2008 în cauza Flux (nr.6) contra Moldovei, etc.).

36. Instanța de apel aplicând dispozițiile normelor de drept enunțate supra la circumstanțele cauzei și ținând cont de jurisprudența CtEDO a considerat că, în speță, s-a constatat necesitatea de a proteja o persoană privată de atacuri ofensatorii, abuzive și defăimătoare, care au scopul de a-i prejudicia reputația profesională, or, la caz, apelantul-reclamant a dovedit prin probe pertinente și concludente anexate la materialele cauzei, întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de art. 7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, care conferă dreptul persoanei lezate prin răspândirea relatărilor cu privire la fapte false și a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient, să solicite restabilirea în drepturi prin dezmințirea informației.

37. Instanța de apel a admis parțial pretenția I.P. „Centrul de Licențiere și Administrarea a Drepturilor” privind obligarea S.R.L. „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica să publice pe pagina de Facebook a S.R.L. „GRANDELYSEE”, <https://www.facebook.com/grand.elysee>, un comunicat privind dezmințirea informației răspândite anterior cu următorul conținut: „Dezmințire. În data de 02.09.2020, Postica Sergiu am făcut o postare video intitulată „Amendă pentru „A doua seară la palat” 25000 Euro” în care am făcut afirmații care nu corespund realității. De fapt nu este vorba despre nici o amendă de 25000 euro, ci este vorba despre plata unei compensații pentru fiecare drept încălcat, în cazul când instanța de judecată va stabili, în mărime de la 500 lei până la 500000 lei. O altă afirmație care nu corespunde realității este că Întreprinderea privată CLAD mi-a spus că în restaurant dacă la tine cântă muzica trebuie să-mi plătești mie lunar. Dezmint prezenta afirmație, întrucât nu IP CLAD a instituit obligația de respectare a drepturilor de autor, ci ea reiese din Legea nr. 139/2010. O altă afirmație defăimătoare pe care am postat-o este că „ei așa la ochi... la ochi oleacă eu”, ceea ce nu corespunde realității, or cuantumul remunerației se stabilește prin negocieri sau prin mediere nu poate fi mai mic decât tarifele minime ale remunerației de autor, aprobate prin Anexa 3 din Hotărârea de Guvern nr.641/2001 despre tarifele minime ale remunerației de autor. O altă afirmație pe care o dezmint este că IP CLAD este o instituție care dispune de anumite drepturi și obligații, care trebuie respectate indiferent dacă este instituție privată sau publică”.

38. La caz s-a constatat că declarațiile făcute pe portalul <https://www.facebook.com/grand.elysee/videos/317849602637229/?t=4>, de către Postica Sergiu, pe pagina S.R.L. „GRANDELYSEE”, sunt false și reprezintă informații defăimătoare care lezează reputația profesională a

reclamantului, fiind răspândită de pârâți public, prin intermediul portalului www.facebook.com, astfel instanța de apel a considerat că este justificată și pretenția I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” privind obligarea S.R.L. „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica să mențină postarea privind dezmințirea informației pe pagina de Facebook a SRL „GRANDELYSEE”, <https://www.facebook.com/grand.elysee>, pe parcursul a cel puțin 30 (treizeci) zile, or, ținând cont de numărul de comentarii negative (f.d. 23-30), la postarea de pe portalul <https://www.facebook.com/grand.elysee/videos/317849602637229/?t=4>, care este unul impunător, în opinia instanței de apel doar așa poate fi adusă o satisfacție echitabilă reclamantului, fiind modalitatea cea mai eficientă de reparare a dreptului încălcat în cazul relatărilor false și defăimătoare.

39. Instanța de apel a reținut netemeinicia pretenției privind obligarea pârâților să radieze postarea publicată pe portalul <https://www.facebook.com/grand.elysee/videos/317849602637229/?t=4>, din 02 septembrie 2020, or, după cum rezultă din lucrările dosarului și explicațiile participanților la proces postarea a fost radiată de pe portalul <https://www.facebook.com/grand.elysee>, în mod benevol.

40. Cât privește solicitarea apelantului cu privire la încasarea prejudiciului moral, instanța de apel a considerat oportun admiterea parțială a acesteia. Cu referire la prevederile art. 29 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, art. 2037 alin. (1) și (2) din Codul civil, stabilind că I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” i-a fost adusă atingere reputației profesionale, ca urmare a postării <https://www.facebook.com/grand.elysee/videos/317849602637229/?t=4>, instanța de apel a considerat necesar de a încasa, în mod solidar, din contul S.R.L. „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica în beneficiul I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” prejudiciul moral în sumă de 7 000,00 de lei, care este una rezonabilă și echitabilă, fiind o despăgubire utilă și suficientă, compensatoare pagubelor de ordin moral cauzat persoanei vizate prin aducerea atingere reputației sale profesionale.

41. Instanța de apel a notat că quantumul prejudiciului moral pretins de către apelanutul/reclamant în mărime de 50 000,00 de lei, este vădit disproportionat și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

42. Cu referire la solicitarea apelantului privind obligarea intimaților de a exprima scuze publice la adresa acestuia, instanța de apel a considerat că pretenția urmează a fi respinsă.

43. Cu referire la prevederile art. 26 alin.(3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, instanța de apel a considerat că prin admiterea acțiunii în partea obligării S.R.L. „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica să publice pe pagina de Facebook a S.R.L. „GRANDELYSEE”, <https://www.facebook.com/grand.elysee>, un comunicat privind dezmințirea

informației răspândite anterior și menținerea acestui comunicat pe portalul publicat nu mai puțin de 30 zile, precum și acordarea prejudiciului moral, se oferă deja o satisfacție echitabilă persoanei vătămate, considerent din care este inoportună obligarea intimaților de a exprima și scuze publice.

44. Cu referire la încasarea cheltuielilor de judecată privind achitarea taxei de stat în instanța de fond și apel, instanța a redat prevederile art. 82, art. 94 alin. (1), (3), art. 83, art.84 din Codul de procedură civilă, art. 19 din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare. Din coroborarea prevederilor art. 3 alin. (1) lit. a) și j) din Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992, rezultă că pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, taxa de stat se stabilește în cuantumul 3% din valoarea acțiunii sau suma încasată, dar nu mai puțin de 150 MDL și nu mai mult de 25000 MDL de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 MDL și nu mai mult de 50000 MDL de la persoanele juridice. Pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești taxa de stat se stabilește în mărime de 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată. Prin prisma normelor de drept procedural citate anterior, instanța de apel a evidențiat că I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” a achitat la depunerea cererii de chemare în judecată suma de 1 500 de lei cu titlu de taxă de stat, conform ordinului de plată nr. 654 din 21 octombrie 2020 (f.d. 9), iar la depunerea cererii de apel suma de 1 200,00 de lei, conform ordinului de plată nr. 109 din 24 decembrie 2021 (f.d. 101). Astfel, luând în considerare cele enunțate, a considerat necesar de a încasa, în mod solidar, din contul S.R.L. „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica în beneficiul I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” cheltuielile de judecată legate de achitarea taxei de stat în instanța de fond în sumă de 1 500,00 de lei și în instanța de apel în sumă de 1 200,00 de lei.

45. În ceea ce vizează cerința I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, instanța de apel a notat că, potrivit art. 90 lit. i) din Codul de procedură civilă, cheltuielile de asistență juridică se atribuie la cheltuieli de judecare a pricinii. Cu trimitere la prevederile art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, art. 5 alin. (1) al Legii nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură. La caz, instanța de apel a menționat că pentru asistența juridică acordată I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” în baza mandatului seria/nr. 0997397 din 22 octombrie 2020 și contractelor de asistență juridică nr. 10 din 22 octombrie 2020 și nr. 14 din 23 noiembrie 2020 (f.d. 8), avocatului Sergiu Cușnir i-a fost achitată suma de 12 000,00 de lei, conform facturii fiscale seria/nr. IY 0537545 din 28 februarie 2021, anexată la materialele cauzei (f.d. 51).

46. Prin urmare, a constatat că I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” este în drept să solicite adjudecarea cheltuielilor de judecată

cu titlu de asistență juridică, având în vedere că instanța de apel a conchis asupra temeiniciei parțiale a acțiunii. Astfel, pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța pentru a face o apreciere corectă va ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența; în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

47. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, investită fiind cu soluționarea pretențiilor la rambursarea cheltuielilor de judecată, în care sunt cuprinse și onorarii avocațiale, a statuat că acestea urmează a fi recuperate numai în măsura în care constituie cheltuieli necesare care au fost în mod real făcute în limita unui quantum rezonabil.

48. Stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamant este rezonabil, CtEDO a luat în calcul noutatea și complexitatea chestiunilor de fapt și de drept puse în discuție (Manole și alții c. Moldovei, 13/07/2010, § 11). Pe de altă parte, dacă cauza este repetitivă și există o jurisprudență bine stabilită în privința chestiunilor disputate, CtEDO a acordat o compensație mai mică pentru asistența juridică (Oprea c. Moldovei, 21/12/2010, § 55). Prin urmare, corelând reglementările legale precitate cu circumstanțele cauzei, analizând aportul avocatului Sergiu Cușnir la soluționarea speței, timpul și munca depusă de avocat, rezultatul obținut – admiterea parțială a acțiunii, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză și complexitatea cauzei, instanța de apel va încasa în mod solidar, din contul S.R.L. „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica în beneficiul I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor” cheltuielile de asistență juridică în sumă de 7 000,00 de lei, or, acestea au fost realmente angajate și rezonabile ca mărime.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

49. La 16 iunie 2023, Societatea cu Răspundere Limitată „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica au depus cerere de recurs împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

50. În motivarea recursului s-a invocat interpretarea în mod eronat a legii prin prisma prevederilor art.432 alin.(1), (2) lit.c) din Codul de procedură civilă și aprecierea arbitrară a probelor de către instanța de apel în temeiul art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă. Decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă casării. Prin prisma prevederilor art. 239, art.432

alin.(1), art. 385 alin.(1) lit.a), lit.b) din Codul de procedură civilă, recurenții au considerat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material ce țin de constatarea ca fiind defăimătoare afirmațiile publicate pe rețeaua de socializare „facebook”.

51. Cu referire la noțiunile definite prin prisma art. 2 din Legea nr. nr.64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, defăimare; răspândire a informației; informație; fapt; judecată de valoare; judecată de valoare fără substrat factologic suficient; scuze; la prevederile art. 3 alin. (1)-(4), art.7 alin.(1)-(3) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010, recurenții au considerat că instanța de fond corect a apreciat și aplicat normele de drept material. Din conținutul articolului postat pe internet în rețeaua de socializare se atestă că afirmațiile expuse nu întrunesc cele trei condiții necesare și suficiente pentru a permite reclamantului de a pretinde dezmințirea informației, precum și compensarea prejudiciului moral și material cauzat în conformitate cu art. 7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

52. Un alt argument în susținerea netemeinicii deciziei contestate, în opinia recurenților, instanțele de judecată inferioare nu au luat în considerare împrejurările cazului, or, declarațiile poartă un caracter general, reprezintă o opinie, un comentariu care reflectă atitudinea autorului. Declarațiile părții recurente poartă un caracter de judecată de valoare, opinie sau atitudine personală referitor la subiectul abordat în respectivul articol. De asemenea, în condițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010, intimatul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informația; b) informația îl vizează și este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existența și quantumul prejudiciului cauzat. Conform art.32 din Constituția Republicii Moldova, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie. Sunt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional. De altfel, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului admite libertatea opiniilor exprimate într-un limbaj exagerat și recurgerea la o anumită doză de exagerare, chiar de provocare. De asemenea, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a reținut că libertatea de exprimare acoperă nu numai informațiile și ideile primare favorabil sau cu indiferență, ori considerate inofensive, dar și acelea care offensează, șochează sau deranjează. Articolul 10 din Convenție se aplică nu doar în cazul „informațiilor” sau „ideilor” inofensive, care sunt percepute favorabil sau care atrag indiferență, ci și în cazul informațiilor și ideilor care șochează, deranjează sau offensează statul sau o parte din populație. Acestea

sunt cerințele pluralismului, ale toleranței și ale gândirii libere, fără de care nu poate exista o „societate democratică”. Aceasta înseamnă că orice „formalitate”, „condiție”, „restricție” sau „penalitate impusă în această privință trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit (cauza Handyside v. Regatul Unit, hotărârea din 7/12/1976, § 49). în cauza Sokolowski v. Polonia, hotărârea din 29/03/2005, § 44, Curtea a subliniat că fiecare persoană decide modalitatea în care își exprimă gândurile.

53. Recurenții au susținut că aplicarea eronată de către instanța de judecată a normelor de drept material are un efect nociv nu doar pentru societate, cât și pentru cadrul legal, din motiv că se creează un precedent care cu trecerea timpului este greu de remediat.

54. La fel, au pretins că le-a fost încălcat dreptul la apărare consfințit în Constituția Republicii Moldova. În cadrul procesului judiciar în instanța de apel din 29 martie 2023, a fost prezent avocatul-stagiar Andrian Fetescu, care a solicitat termen rezonabil pentru a lua cunoștință cu materialele dosarului în vederea asigurării unei eficiente apărări, însă din motive neclare instanța de apel a respins cererea de amânare a ședinței de judecată pentru ca avocatul-stagiar și în consecință nu a oferit posibilitatea să-i fie asigurată o apărare temeinică, astfel încălcându-se dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO.

55. La 30 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului și avizul de recepție (Vol.I, f.d.203,205).

56. La 07 august 2023, I.P. „Centrul de Licențiere și Administrare a Drepturilor”, inclusiv prin intermediul avocatului Sergiu Cușnir, a depus referință la cererea de recurs, solicitând declararea recursului inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

57. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

58. Recursul declarat de S.R.L. „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

59. Art. 434 din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

60. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

61. Art. 432 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

62. Art. 433 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).”

MOTIVAREA INSTANȚEI

63. Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 29 martie 2023. Copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată către părți la 16 mai 2023, prin intermediul poștei electronice (Vol.I, f.d.188), Astfel, cererea de recurs depusă la 16 iunie 2023, este în termen.

64. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

65. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

66. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

67. Din analiza recursului declarat rezultă că s-a invocat temei de drept prevederile art. 432 alin.(2) lit. c) din Codul de procedură civilă, în redacția în vigoare la data depunerii recursului, citate supra. Astfel, cu referire la încălcarea normelor de drept material prin interpretarea eronată a legii, temeiul invocat de partea recurentă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

68. În context, Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

69. Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

70. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

71. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

72. La fel, nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

73. În ceea ce vizează argumentul recurențelor cu privire la încălcarea dreptului la apărare prin neadmiterea cererii avocatului stagiar Andrian Fetescu de amânare a ședinței de judecată pentru a lua cunoștință de materialele cauzei, instanța de recurs reține că din procesul-verbal al ședinței de judecată din 29 martie 2023, instanța de apel a dispus că „luând în considerare că cauza se află pe rolul instanței din anul 2021 și intimatul cunoștea despre examinarea cauzei și despre ședința de judecată, instanța respinge cererea privind amânarea ședinței de judecată, însă instanța va anunța întreruperea ședinței de judecată și acordă termen avocatului pentru a lua cunoștință de materialele cauzei” (f.d.162-163). Ședința s-a întrerupt la ora 14:11 și a continuat la ora 14:52 (f.d.163).

74. La acest capitol, instanța de recurs notează că în sensul art.206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședință de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

75. Astfel, materialele cauzei atestă că anterior, la 06 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice (Vol.I, f.d.137-138), a fost depusă o cerere de amânare a ședinței din 07 decembrie 2022 din numele avocatului Oxana Eșanu, în interesele S.R.L. „GRANDELYSEE”, fiind acceptată de către instanța de apel, cu stabilirea următoarei ședințe pentru 29 martie 2023, ora 14:00 (Vol.I, f.d.139). Drept urmare, decad argumentele invocate la acest aspect, în condițiile în care recurenților/pârâți li s-a asigurat posibilitatea de a lua cunoștință de materialele cauzei, inclusiv la cererea depusă la 23 noiembrie 2022 de către Sergiu Postica (Vol.I, f.d.135-136) și de a beneficia de asistență juridică calificată.

76. Totodată, instanța de recurs relevă că în sensul art. 432 alin.(3) lit.b) din Codul de procedură civilă, în redacția la data declarării recursului, se consideră încălcarea normelor de procedură în cazul în care cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată. Însă la caz materialele cauzei atestă cu certitudine că instanța de apel și-a onorat obligația de înștiințare a pârâților pentru ședințele de judecată din 07 decembrie 2022, ora 11:00 și 29 martie 2023, ora 14:00, prin expedierea citațiilor cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție (Vol.I, f.d.129,132,133, 141, 142,143). Astfel, argumentul recurențelor nu justifică casarea actului judecătoresc contestat.

77. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

78. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

79. Din considerentele redată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

80. Din aceste motive, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „GRANDELYSEE” și Sergiu Postica împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Oxana Parfeni